

Fundació

Solidaritat UB

êçp

escola de cultura de pau

GÈNERE

Primera aproximació conceptual

cadena simbòlica; identitat personal; identitat social; rols de gènere; masculinitat; feminitat; equitat de gènere; relacions interpersonals; violència de gènere; coeducació; afectivitat; història de la dona; llenguatge sexista; paper de les dones i els homes; poder i gènere; mitjans de prevenció i protecció de situacions discriminatòries; sexualitat i cura; estereotips i discriminacions; salut sexual i afectiva; feminismes; gestió de les emocions; societat patriarcal; androcentrisme; androginia; anerotisme; arquetipus; autoconcepte; autoestima; autopostergació; coeducació; contracte social de gènere; diferenciació de gènere competitiva; diferenciació de gènere complementària; diferències de gènere; discriminació directa; discriminació indirecta; discriminació; diversitat; domini; emoció; empatia; estereotips; feminisme; feminisme de la diferència; feminisme de la igualtat; feminitat; feminització; feminització testicular; gènere; heterosexual; heterosexualitat; homofòbia; homosexual; homosexualitat; hostilitat heterosexual; identitat de gènere; identitat sexual; identitat; igualtat; igualtat – desigualtat – diferència; igualtat de gènere; igualtat d'oportunitats entre dones i homes; integritat psicològica; intimitat heterosexual; lesbianisme; llindars de percepció (del maltractament); maltractament; assetjament psicològic; masclisme; masculinitat; masculinització; matriarcat; misoginia; orientació sexual; paternalisme dominador; paternalisme protector; paternalisme; patriarcat; percepció; perspectiva de gènere; relacions de gènere; repartiment de responsabilitats; responsabilitat; rol; rols de gènere; segregació en el mercat laboral; sexisme; sexisme palès i hostil; sexualitat; sistema de gèneres; sobrecompensació masculina; status; tolerància; transsexualitat; transversalitat; violència de gènere; violència domèstica; violència sexual; virilisme

SABER SER	SABER FER	SABER
<ul style="list-style-type: none"> • Conscienciació i autonomia en la construcció del propi model de masculinitat i feminitat. • Conscienciació crítica del propi procés de construcció de la identitat de gènere, identitat sexual i opció afectivosexual. • Visió crítica envers els estereotips de gènere en les diferents dimensions i àmbits personals i 	<ul style="list-style-type: none"> • Defensa dels drets i deures individuals i col·lectius en qüestió de gènere. • Denúncia i actuació davant situacions de desigualtat, injustícia i discriminació per motiu de gènere, sexe o opció afectivosexual. • Manifestació de conductes i relacions interpersonals basades en el respecte, el diàleg i la igualtat. 	<ul style="list-style-type: none"> • Reflexió i valoració sobre la pluralitat de models de masculinitat i feminitat existents en les societats actuals • Reivindicació del protagonisme i influència del saber de les dones al llarg de la història com a motor de canvi i transformació social. • Reflexió crítica de les causes (i les conseqüències) de

<p>socials.</p> <ul style="list-style-type: none">• Reflexió crítica de les semblances i diferències de gènere com a element enriquidor de les relacions interpersonals.• Reflexió crítica de la diversitat i pluralitat en identitats de gènere, identitats sexuals i opcions afectivosexuals.• Reflexió crítica sobre el paper de la dona i els sabers femenins com a motor de canvi i transformació social	<ul style="list-style-type: none">• Manifestació de diferents actituds cooperatives, solidàries i crítiques davant situacions de discriminació per motiu de gènere, sexe i opció afectivosexual.• Ús i proposició de les diferents eines, mecanismes i recursos de prevenció i protecció en situacions de discriminació i vulnerabilitat per motiu de gènere, sexe o opció afectivosexual.• Anàlisi crític dels trets constitutius de la pròpia identitat de gènere, identitat sexual i opció afectivosexual.	<p>l'existència de diferències i desigualtats socials per motiu d'identitat de gènere, d'identitat sexual i opció afectivosexual.</p> <ul style="list-style-type: none">• Anàlisi crític de les diferents identitats de gènere, identitats sexuals i opcions afectivosexuals existents.• Reflexió crítica dels propis prejudicis envers les diferents identitats de gènere, identitats sexuals i opcions afectivosexuals.• Reflexió crítica dels diferents estereotips, prejudicis i discriminacions envers la identitat de gènere, la identitat sexual i l'opció afectivosexual de les persones
---	---	--

1. Objectiu general de l'eix temàtic

Promoure una ciutadania que potencii l'equitat entre homes i dones i l'eliminació de tota mena de discriminació per qüestió de gènere, sexe i opció afectivosexual.

- Actuar de manera equitativa, conscient i proactiva en relació a la diversitat d'identitats de gènere, d'identitats sexuals i d'opcions afectivosexuals
- per mitjà de l'establiment de relacions simètriques entre gènere i la identificació de situacions de vulnerabilitat o discriminació per motiu de gènere o condició sexual,
- amb les finalitats de dissenyar el propi projecte de vida tenint en compte la perspectiva de gènere fonamentada en la cura de si mateix, de les altres i de l'entorn,
- i proposar alternatives per a la construcció de relacions igualitàries entre totes les persones.

2. Blocs temàtics

Masculinitats i feminitats. Pluralitat d'identitats de gènere, identitats sexuals i opcions afectivosexuals. Estereotips, prejudicis i discriminacions

A) Masculinitats i feminitats

- Poder i gènere
 - El model de masculinitat hegemònica i les seves implicacions en les relacions de poder basades en la desigualtat.
 - De la masculinitat hegemònica cap a la masculinitat dialògica
 - El model de feminitat tradicional construït sota el patriarcat.
 - De la feminitat tradicional cap a la feminitat dialògica.
- Coeducació i equitat de gènere
 - El paper de les dones i els homes com a subjectes de la història i del present
 - Desigualtats socials i la reivindicació dels drets de les dones
 - Els sabers femenins com a motor de transformació i canvi social
 - Empoderament, equitativitat i igualtat en les relacions entre dones i homes.

SABER SER	SABER FER	SABER
<ul style="list-style-type: none">• Consciència i autonomia en la construcció del propi model de masculinitat i feminitat• Reflexió crítica de les semblances i diferències de gènere com a element enriquidor de les relacions interpersonals• Reflexió crítica sobre el paper de la dona i els sabers femenins com a motor de canvi i transformació social	<ul style="list-style-type: none">• Defensa dels drets i deures individuals i col·lectius en qüestió de gènere.• Denúncia i actuació davant situacions de desigualtat, injustícia i discriminació per motiu de gènere, sexe o opció afectivosexual.	<ul style="list-style-type: none">• Reflexió i valoració sobre la pluralitat de models de masculinitat i feminitat existents en les societats actuals• Reivindicació del protagonisme i influència del saber de les dones al llarg de la història com a motor de canvi i transformació social

B) Pluralitat d'identitats de gènere, identitats sexuals i opcions afectivosexuals

- Identitats de gènere
 - Cadena simbòlica (identitat de gènere, identitat sexual, rols de gènere i orientació afectivosexual)
 - La multiplicitat d'itineraris en la construcció de la identitat de gènere
 - Els rols de gènere i la seva assignació cultural

- De les relacions de poder asimètric a les relacions igualitàries entre gèneres.
- Identitats sexuals
 - La noció d'identitat sexual i les seves opcions
 - El procés de construcció de la pròpia identitat sexual
 - La importància dels sentiments, afectes i emocions pròpies en la construcció de la pròpia identitat sexual i en la dels altres.
 - Les desigualtats i vulneracions per raó d'identitat sexual.
- Opcions afectivosexuals
 - Pluralitat d'opcions afectivosexuals (heterosexualitat, homosexualitat, bisexualitat, pansexualitat i asexualitat)
 - Les relacions afectives i la sexualitat
 - Salut, drets sexuals i reproductius

SABER SER	SABER FER	SABER
<ul style="list-style-type: none"> • Conscienciació crítica del propi procés de construcció de la identitat de gènere, identitat sexual i opció afectivosexual • Reflexió crítica de la diversitat en identitats de gènere, identitats sexuals i opcions afectivosexuals. • Manifestació de conductes i relacions interpersonals basades en el respecte, el diàleg i la igualtat. 	<ul style="list-style-type: none"> • Reflexió crítica de la pluralitat d'identitats de gènere, identitats de gènere i opcions afectivosexuals • Anàlisi crític dels trets constitutius de la pròpia identitat de gènere, identitat sexual i opció afectivosexual. 	<ul style="list-style-type: none"> • Reflexió crítica de les causes (i les conseqüències) de l'existència de diferències i desigualtats socials per motiu d'identitat de gènere, d'identitat sexual i opció afectivosexual • Anàlisi crític de les diferents identitats de gènere, identitats sexuals i opcions afectivosexuals existents

C) Estereotips, prejudicis i discriminacions

- Estereotips i prejudicis envers la identitat de gènere, la identitat sexual i l'opció afectivosexual
 - Estereotips sexistes i la seva influència en l'establiment d'un sistema desigual
 - Prejudicis sexistes i la seva importància en la creació de desigualtats socials i culturals
 - Llenguatges, discursos, pràctiques i situacions discriminatòries per raó de gènere, sexe o opció afectiva sexual.

- Discriminacions i fòbies envers la diversitat d'identitats de gènere, d'identitats sexuals i opcions afectivosexuals
 - Llenguatge sexista
 - Homofòbia, lesbofòbia, bifòbia i transfòbia
 - Relacions abusives i tipologies de violència
 - Eines, mecanismes i recursos de prevenció i protecció en situacions de discriminació i vulnerabilitat

SABER SER	SABER FER	SABER
<ul style="list-style-type: none"> • Visió crítica envers els estereotips de gènere en les diferents dimensions i àmbits personals i socials. • Manifestació d'actituds cooperatives, solidàries i crítiques davant situacions de discriminació per motiu de gènere, sexe i opció afectivosexual 	<ul style="list-style-type: none"> • Reflexió crítica dels propis prejudicis envers les diferents identitats de gènere, identitats sexuals i opcions afectivosexuals. • Rebuig de comportaments i actituds discriminatòries en diferents àmbits de la vida. 	<ul style="list-style-type: none"> • Reflexió crítica dels diferents estereotips, prejudicis i discriminacions envers la identitat de gènere, la identitat sexual i l'opció afectivosexual de les persones • Ús i proposició de les diferents eines, mecanismes i recursos de prevenció i protecció en situacions de discriminació i vulnerabilitat per motiu de gènere, sexe o opció afectivosexual.

3. Gradació dels continguts d'aprenentatge per cicles i etapes educatives

A. Masculinitats i feminitats

	Primària	Secundària
1	Presentació dels elements essencials de la masculinitat i la feminitat	Identificació dels elements essencials de la masculinitat i la feminitat
2	Introducció a les principals semblances i diferències de gènere com a element enriquidor de les relacions interpersonals	Presenta de consciència del propi procés de construcció de la masculinitat i la feminitat
3	Introducció a la importància del paper de la dona i dels sabers	Assumpció del propi procés de construcció de la masculinitat i la feminitat
	Identificació de les principals semblances i diferències de gènere com a element enriquidor de les relacions interpersonals	Consciència de l'autonomia en la construcció del propi model de masculinitat i feminitat.
	Identificació dels principals trets del	Reflexió crítica de les semblances i diferències de gènere com a element enriquidor de les relacions interpersonals
	Sensibilització sobre el paper de la dona i	Valoració del paper de la dona i els
	Reflexió crítica sobre el paper de la dona i	

	femenins com a motor de canvi i transformació social	paper de la dona i els sabers femenins com a motor de canvi i transformació social	els sabers femenins com a motor de canvi i transformació social	sabers femenins com a motor de canvi i transformació social	els sabers femenins com a motor de canvi i transformació social
4	Presentació dels drets i deures individuals i col·lectius en qüestió de gènere	Identificació dels drets i deures individuals i col·lectius en qüestió de gènere	Interès per conèixer els drets i deures individuals i col·lectius en qüestió de gènere	Reconeixement dels drets i deures individuals i col·lectius en qüestió de gènere	Defensa dels drets i deures individuals i col·lectius en qüestió de gènere
5	Percepció de les principals situacions de desigualtat, injustícia i discriminació per motiu de gènere, sexe o opció afectivosexual	Identificació de les principals situacions de desigualtat, injustícia i discriminació per motiu de gènere, sexe o opció afectivosexual	Aprofundiment de les principals situacions de desigualtat, injustícia i discriminació per motiu de gènere, sexe o opció afectivosexual	Reconeixement de situacions de desigualtat, injustícia i discriminació per motiu de gènere, sexe o opció afectivosexual	Denúncia i actuació davant situacions de desigualtat, injustícia i discriminació per motiu de gènere, sexe o opció afectivosexual
6	Presentació dels principals models de masculinitat i feminitat que es donen en les societats actuals	Identificació de diferents models de masculinitat i feminitat que es donen en les societats actuals	Interès per aprofundir en els diferents models de masculinitat i feminitat que es donen en les societats actuals	Coneixement sobre la pluralitat de models de masculinitat i feminitat existents en les societats actuals	Reflexió i valoració sobre la pluralitat de models de masculinitat i feminitat existents en les societats actuals
7	Introducció dels principals fet de protagonisme i influència de les dones al llarg de la història com a motor de canvi i transformació social	Identificació dels principals fet de protagonisme i influència de les dones al llarg de la història com a motor de canvi i transformació social	Interès per conèixer els principals fet de protagonisme i influència de les dones al llarg de la història com a motor de canvi i transformació social	Coneixement del protagonisme i influència de les dones al llarg de la història	Reivindicació del protagonisme i influència del saber de les dones al llarg de la història com a motor de canvi i transformació social

B. Pluralitat d'identitats de gènere, identitats sexuals i opcions afectivosexuals

		Primària		Secundària	
1	Introducció dels elements essencials per a iniciar el procés de construcció de la identitat de gènere, identitat sexual i opció afectivosexual	Identificació dels elements essencials per a iniciar el procés de construcció de la identitat de gènere, identitat sexual i opció afectivosexual	Presència de consciència del procés de construcció de la identitat de gènere, identitat sexual i opció afectivosexual	Assumpció del propi procés de construcció de la identitat de gènere, identitat sexual i opció afectivosexual	Conscienciació crítica del propi procés de construcció de la identitat de gènere, identitat sexual i opció afectivosexual
2	Percepció de diferents identitats de gènere, identitats sexuals i opcions afectivosexuals	Identificació de les diferents identitats de gènere, identitats sexuals i opcions afectivosexuals	Sensibilització en les diferents identitats de gènere, identitats sexuals i opcions afectivosexuals	Valoració de la diversitat de les diferents identitats de gènere, identitats sexuals i opcions afectivosexuals	Reflexió crítica de la diversitat en identitats de gènere, identitats sexuals i opcions afectivosexuals
3	Observació de diferents conductes i relacions interpersonals basades en el respecte, el diàleg i la igualtat	Pràctica de diferents conductes i relacions interpersonals basades en el respecte, el diàleg i la igualtat	Ús de diferents conductes i relacions interpersonals basades en el respecte, el diàleg i la igualtat	Desenvolupament de diferents conductes i relacions interpersonals basades en el respecte, el diàleg i la igualtat	Manifestació de diferents conductes i relacions interpersonals basades en el respecte, el diàleg i la igualtat

4	Introducció a la pluralitat d'identitats de gènere, identitats de gènere i opcions afectivosexuals	Identificació de la pluralitat d'identitats de gènere, identitats de gènere i opcions afectivosexuals	Aprofundiment en la pluralitat d'identitats de gènere, identitats de gènere i opcions afectivosexuals	Reconeixement de la pluralitat d'identitats de gènere, identitats de gènere i opcions afectivosexuals	Reflexió crítica de la pluralitat d'identitats de gènere, identitats de gènere i opcions afectivosexuals
5	Percepció dels trets constitutius de la pròpia identitat de gènere, identitat sexual i opció afectivosexual	Identificació dels trets constitutius de la pròpia identitat de gènere, identitat sexual i opció afectivosexual	Interès pels trets constitutius de la pròpia identitat de gènere, identitat sexual i opció afectivosexual	Valoració dels trets constitutius de la pròpia identitat de gènere, identitat sexual i opció afectivosexual	Anàlisi crític dels trets constitutius de la pròpia identitat de gènere, identitat sexual i opció afectivosexual
6	Introducció a les causes (i les conseqüències) de l'existència de diferències i desigualtats socials per motiu d'identitat de gènere, d'identitat sexual i opció afectivosexual	Identificació de les causes (i les conseqüències) de l'existència de diferències i desigualtats socials per motiu d'identitat de gènere, d'identitat sexual i opció afectivosexual	Interès per conèixer les causes (i les conseqüències) de l'existència de diferències i desigualtats socials per motiu d'identitat de gènere, d'identitat sexual i opció afectivosexual	Coneixement les causes (i les conseqüències) de l'existència de diferències i desigualtats socials per motiu d'identitat de gènere, d'identitat sexual i opció afectivosexual	Reflexió crítica de les causes (i les conseqüències) de l'existència de diferències i desigualtats socials per motiu d'identitat de gènere, d'identitat sexual i opció afectivosexual
7	Introducció a les diferents identitats de gènere, identitats sexuals i opcions afectivosexuals existents	Identificació de les diferents identitats de gènere, identitats sexuals i opcions afectivosexuals existents	Interès per conèixer les diferents identitats de gènere, identitats sexuals i opcions afectivosexuals existents	Valoració de les diferents identitats de gènere, identitats sexuals i opcions afectivosexuals existents	Anàlisi crític de les diferents identitats de gènere, identitats sexuals i opcions afectivosexuals existents

C. Estereotips, prejudicis i discriminacions

	Primària	Secundària
1	Presentació dels diferents estereotips de gènere en les diferents dimensions i àmbits personals i socials	Identificació dels diferents estereotips de gènere en les diferents dimensions i àmbits personals i socials
2	Observació de diferents actituds cooperatives, solidàries i crítiques davant situacions de discriminació per motiu de gènere, sexe i opció afectivosexual	Pràctica de diferents actituds cooperatives, solidàries i crítiques davant situacions de discriminació per motiu de gènere, sexe i opció afectivosexual
3	Presentació de comportaments i actituds discriminatòries en diferents àmbits de la vida	Identificació de comportaments i actituds discriminatòries en diferents àmbits de la vida
4	Observació dels propis prejudicis envers les diferents identitats de gènere, identitats sexuals i opcions afectivosexuals	Identificació dels propis prejudicis envers les diferents identitats de gènere, identitats sexuals i opcions afectivosexuals

5	Introducció en les diferents eines, mecanismes i recursos de prevenció i protecció en situacions de discriminació i vulnerabilitat per motiu de gènere, sexe o opció afectivosexual	Identificació de les diferents eines, mecanismes i recursos de prevenció i protecció en situacions de discriminació i vulnerabilitat per motiu de gènere, sexe o opció afectivosexual	Coneixement de les diferents eines, mecanismes i recursos de prevenció i protecció en situacions de discriminació i vulnerabilitat per motiu de gènere, sexe o opció afectivosexual	Valoració i ús de les diferents eines, mecanismes i recursos de prevenció i protecció en situacions de discriminació i vulnerabilitat per motiu de gènere, sexe o opció afectivosexual	Ús i proposició de les diferents eines, mecanismes i recursos de prevenció i protecció en situacions de discriminació i vulnerabilitat per motiu de gènere, sexe o opció afectivosexual
6	Presentació dels diferents estereotips, prejudicis i discriminacions envers la identitat de gènere, la identitat sexual i l'opció afectivosexual	Identificació dels diferents estereotips, prejudicis i discriminacions envers la identitat de gènere, la identitat sexual i l'opció afectivosexual	Coneixement dels diferents estereotips, prejudicis i discriminacions envers la identitat de gènere, la identitat sexual i l'opció afectivosexual	Valoració dels diferents estereotips, prejudicis i discriminacions envers la identitat de gènere, la identitat sexual i l'opció afectivosexual de les persones	Reflexió crítica dels diferents estereotips, prejudicis i discriminacions envers la identitat de gènere, la identitat sexual i l'opció afectivosexual de les persones

4. Orientacions metodològiques i didàctiques

A continuació, proposem alguns principis metodològics i didàctics sobre els quals hauria de regir a l'hora de treballar de manera competencial aquest eix temàtic.

Enfocament integral de la persona, és a dir, l'aprenentatge és un procés individual en què cadascú va construint la seva identitat i es va configurant èticament. Aquesta configuració ètica ha de reflectir un equilibri entre pensament (raó), sensibilitat (emoció) i moviment (acció). Per tant, l'acció educativa ha de fer èmfasi en desenvolupar pensaments, sentiments i comportaments proactius en l'alumnat.

Aproximació multidisciplinària a la construcció dels sabers, és a dir, l'educació per al desenvolupament en l'àmbit escolar ha de basar-se en propostes educatives que permetin, potenciïn i armonicin diferents àmbits del saber. En aquest sentit, es preten apropar a l'alumnat a la comprensió de **la complexitat del món que l'envolta per tal de donar resposta als reptes que li planteja**.

Protagonisme del alumnat en el procés d'aprenentatge, és a dir, l'alumnat ha d'aconseguir progressivament un major nivell d'autonomia per tal de de construir el seu projecte de vida individual i social. Per tant, el paper del professorat ha de ser d'acompanyament i de creació de les condicions pedagògiques necessàries per tal de capacitar l'alumnat en aquesta línia.

Acció i participació en el procés d'aprenentatge de l'alumnat per fomentar la capacitat de transformar l'entorn i transformar-se, és a dir, l'aprenentatge hauria de basar-se en activitats i participació activa de l'alumnat.

Vivència i experiència per desenvolupar aprenentatges significatius, és a dir, qualsevol aprenentatge nou ha de partir dels interessos de la persona. D'aquesta manera, aquests nous coneixements poden esdevenir en rellevants, funcionals i

significatius per a la persona i, per tant, aplicables a la vida diària.

Flexibilitat i contextualització didàctico-metodològica, és a dir, l'acció educativa ha de ser adequada a les diferents característiques, ritmes d'aprenentatge i nivells de l'alumnat, les seves circumstàncies concretes i el seu moment vital.

En la mateixa línia, l'educació per al desenvolupament ha de promoure l'ús de diferents estratègies didàctiques que fomentin **la curiositat, la indagació, la reflexió, la contrastació, el intercanvi, la sensibilització i la transformació de la realitat** que ens envolta.

Tanmateix, destaquem algunes estratègies i tècniques didàctiques que facilitaran l'adquisició dels continguts d'aprenentatge (coneixements, habilitats, procediments, actituds i valors) que presenta aquest eix temàtic. En aquest sentit, caldria promoure principalment:

- Estratègies per a l'autoconeixement i el desenvolupament personal
 - Clarificació de valors
 - Autobiografies
 - Diaris personals
 - Enfocs socioafectius
 - Teatre social
- Estratègies participativo-dialògiques
 - Brainstorming o pluja d'idees
 - Diàlegs simultanis
 - Discussió de grups
 - Debats
 - Seminaris
- Estratègies per a l'anàlisi crític de la realitat
 - Estudi de casos o situacions
 - Dilemes morals
 - Dramatitzacions

Propostes didàctiques per a l'autoconeixement i el desenvolupament personal

Clarificació de valors	La clarificació de valors pretèn ajudar a l'alumnat a exercitar-se en el procés de valoració, afavorint el coneixement de la pròpia identitat. El seu propòsit és facilitar la presa de consciència dels valors, creences i les opcions vitals de cada persona.
Autobiografies	És una tècnica que combina la redacció personal de textos autobiogràfics amb la lectura i comentari de grup. La idea de poder compartir aquestes lectures ajuda a ser conscient dels diferents recorreguts vitals, segons els països, geografia, estructura familiar, ètnia, cultura i religió.
Diaris personals	El diari personal és una tècnica que promou diferents aspectes en el seu procés de realització com estimular la creativitat, l'autonomia personal, l'autoestima i deixar constància de les tasques, activitats i exercicis

realitzats tant a nivell individual com grupal.

Enfocs socioafectius

El seu propòsit principal és el desenvolupament de la sensibilitat per reconèixer situacions moralment rellevants i, d'aquesta manera, sentir-se implicat o implicada a una experiència en primera persona que ajudi a entendre i sentir allò que s'està treballant. Amb l'enfoc socioafectiu es pretén desenvolupar una actitud empàtica i reflexiva envers els valors, actituds i comportaments propis de les situacions formulades.

Teatre social

Propostes didàctiques participativo-dialògiques

Brainstorming o pluja d'idees

És una enumeració ràpida d'idees per a la posterior reflexió, però sense ser criticades en un primer moment. Les idees que van sorgint s'escriuen a la pissarra i a mesura que el grup va valorant-les, es van eliminant les que el grup no considera. El brainstorming és una tècnica indicada per a trobar noves solucions i fomentar la creativitat. Les premisses bàsiques són: a) el grup ha de conèixer per endavant el tema sobre el qual cal discórrer; b) cada alumne/a pot donar la seva idea lliurement i totes seran acceptades evitant qualsevol manifestació que suprimixi la lliure expressió; c) el professor/a no intervé. Va escrivint les idees a la pissarra; d) acabat el termini d'idees es passa a discutir-ne la viabilitat.

Diàlegs simultanis

Oportunitat molt curta per intercanviar idees, opinions, dubtes amb els companys i les companyes. Pel soroll que hi ha durant aquesta proposta, s'anomena també el rusc o brunzir. També se'n diu diàleg per parelles perquè s'acostuma a fer en parelles. És una proposta didàctica que ajuda a trencar el cansament al mig d'una sessió de caire expositiu. És adequada per comprovar els coneixements previs de l'alumnat sobre una temàtica determinada. Hi ha una variació que és l'ajuda en parella que consisteix a posar en comú el que s'ha treballat en parella amb una altra parella.

Discussió de grups

Una discussió de grups es defineix com una conversació planificada i dissenyada que es desenvolupa en un ambient permissiu i no directiu amb la finalitat d'obtenir informació d'una àrea definida d'interès. Aquesta proposta es duu a la pràctica amb grups conformats entre set i deu persones, aproximadament. Aquestes estan guiades per un moderador. La discussió és relaxada i permet als participants exposar les seves idees i comentaris en comú. Els membres dels grups s'acostumen a influenciar mútuament, donat que responen a les idees i comentaris que van sorgint a la discussió.

Debats

Es tracta d'una tècnica didàctica que es caracteritza per un intercanvi d'idees i argumentacions sobre una temàtica, realitzat per un grup, sota la conducció d'una persona que fa de guia o moderador. La discussió pot organitzar-se entorn a qualsevol qüestió sobre la que existeixin dos o més perspectives. En aquest sentit, el debat consisteix en que la meitat del grup ha d'actuar com a defensor de la qüestió plantejada i l'altra meitat com a detractora.

Seminaris

L'objectiu principal del seminari és que l'alumnat aprengui a reflexionar, que adopti un comportament actiu i que aprengui a debatre en grup i a defensar les seves postures a través d'anàlisi d'un tema determinat. La tasca dels components d'un seminari és indagar, consultar, buscar fonts bibliogràfiques i experiències que guiïn fins a arribar a establir conclusions. Aquest està format per un nombre determinat de persones (no més de 12 ni menys de 5), les quals tenen uns coneixements comuns i un nivell semblant. El tema de treball ha de ser relativament nou. La responsabilitat dels resultats recau completament en cada un dels membres del grup, ja que no ha d'haver-hi jerarquies. Sol tenir un coordinador/a que pot ser fix o rotatiu (també hi pot haver un

coordinador/a que té més experiència sobre el tema tractat). El seminari pot durar dies, setmanes, fins i tot mesos, amb sessions lanificades d'una periodicitat establerta.

Propostes didàctiques per a l'anàlisi crític de la realitat

Estudi de casos o situacions La tècnica d'estudi de casos consisteix precisament a proporcionar una sèrie de casos que representin situacions problemàtiques diverses de la vida real perquè s'estudiïn i analitzin. D'aquesta menra, es pretén entrenar a l'alumnat en la generació de solucions. Específicament, un cas és una relació escrita que descriu una situació esdevinguda en la vida d'una persona, família, grup o empresa. La seva aplicació promou en l'alumnat l'elaboració de solucions vàlides per als possibles problemes de caràcter complex que es presentin en la realitat futura.

Dilemes morals El dilema moral és una narració breu en la qual es planteja una situació problemàtica que presenta un conflicte de valors, ja que el problema moral que exposa té diferents solucions possibles que entren en conflicte unes amb les altres. Aquesta dificultat per triar una solució obliga a un raonament moral sobre els valors que estan en joc, exigint una reflexió sobre el grau d'importància que es donen als valors propis.

Dramatitzacions Les dramatitzacions consisteixen en fer que un o més alumnes representin una situació real segons els papers que amb anterioritat s'han assignat. D'aquesta forma els participants poden analitzar els seus comportaments i el dels seus companys ajudant-los a adquirir, desenvolupar i/o inhibir certes competències. Ajuda a l'alumnat a comprendre aquestes situacions reals que per no viscudes s'havien considerat com a inexplicables.

5. Orientacions i criteris per a l'avaluació

A continuació, es faciliten una sèrie d'indicadors per avaluar els assoliments dels objectius i l'adquisició dels continguts d'aprenentatge dels blocs d'aquest eix temàtic per part de l'alumnat a primària i secundària:

A. Masculinitats i feminitats

L'alumnat de primària:

- Identifica els elements essencials de la masculinitat i la feminitat. S'interessa pel propi procés de construcció de la masculinitat i la feminitat.
- Descriu les principals semblances i diferències de gènere com a element enriquidor de les relacions interpersonals. Mostra interès i sensibilitat per conèixer les semblances i diferències de gènere com a element enriquidor de les relacions interpersonals.
- Identifica els principals trets del paper de la dona i els sabers femenins com a motor de canvi i transformació social. Mostra empatia pel paper de la dona i els sabers femenins com a motor de canvi i transformació social.

- Identifica els principals drets i deures individuals i col·lectius en qüestió de gènere. Mostra interès en aprofundir en el coneixement dels drets i deures individuals i col·lectius en qüestió de gènere.
- Identifica les principals situacions de desigualtat, injustícia i discriminació per motiu de gènere, sexe o opció afectivosexual. Aprofundeix i rebutja les principals situacions de desigualtat, injustícia i discriminació per motiu de gènere, sexe o opció afectivosexual.
- Enumera els diferents models de masculinitat i feminitat que es donen en les societats actuals. Explica els diferents models de masculinitat i feminitat que es donen en les societats actuals.
- Identifica els principals fets de protagonisme i influència de les dones al llarg de la història com a motor de canvi i transformació social. Aprofundeix en el coneixement dels principals fets de protagonisme i influència de les dones al llarg de la història com a motor de canvi i transformació social.

L'alumnat de secundària és capaç de:

- Assumeix la responsabilitat en la construcció del seu propi model de masculinitat i feminitat. Desenvolupa de manera responsable, crítica i autònoma la construcció del seu propi model de masculinitat i feminitat.
- Reconeix les semblances i diferències de gènere com a element enriquidor de les relacions interpersonals. Reflexiona de manera crítica sobre les semblances i diferències de gènere com a element enriquidor de les relacions interpersonals.
- Valora el paper de la dona i els sabers femenins com a motor de canvi i transformació social. Reivindica el paper de la dona i els sabers femenins com a motor de canvi i transformació social.
- Coneix els drets i deures individuals i col·lectius en qüestió de gènere. Defensa i promou els drets i deures individuals i col·lectius en qüestió de gènere.
- Coneix les situacions de desigualtat, injustícia i discriminació per motiu de gènere, sexe o opció afectivosexual. Denuncia i actua davant de les situacions de desigualtat, injustícia i discriminació per motiu de gènere, sexe o opció afectivosexual.
- Reconeix la pluralitat de models de masculinitat i feminitat en les societats actuals. Reflexiona i valora sobre la pluralitat de models de masculinitat i feminitat en les societats actuals.
- Analitza el protagonisme i influència de les dones i els sabers femenins al llarg de la història com a motor de canvi i transformació social. Reivindica el

protagonisme i influència de les dones i els sabers femenins al llarg de la història com a motor de canvi i transformació social.

B. Pluralitat d'identitats de gènere, identitats sexuals i opcions afectivosexuals

L'alumnat de primària:

- Identifica les característiques bàsiques del procés de construcció de la identitat de gènere i de la identitat sexual. Desenvolupa les característiques bàsiques del procés de construcció de la identitat de gènere i de la identitat sexual.
- Identifica els trets constitutius de la pròpia identitat de gènere, identitat sexual i opció afectivosexual. Indaga en el desenvolupament de la pròpia identitat de gènere, identitat sexual i opció afectivosexual.
- Identifica les diferents identitats de gènere, identitats sexuals i opcions afectivosexuals existents. Té interès per saber sobre les diferents identitats de gènere, identitats sexuals i opcions afectivosexuals existents.
- Aplica diferents conductes i relacions interpersonals basades en el respecte, el diàleg i la igualtat. Interactua amb diferents conductes i relacions interpersonals basades en el respecte, el diàleg i la igualtat.
- Reconeix la pluralitat d'identitats de gènere, identitats sexuals i opcions afectivosexuals existents en la societat. Explica el perquè de la pluralitat d'identitats de gènere, identitats sexuals i opcions afectivosexuals existents en la societat.
- Copsa les causes (i les conseqüències) de l'existència de diferències i desigualtats socials per motiu d'identitat de gènere, d'identitat sexual i opció afectivosexual. Entèn les causes (i les conseqüències) de l'existència de diferències i desigualtats socials per motiu d'identitat de gènere, d'identitat sexual i opció afectivosexual.

L'alumnat de secundària:

- Assumeix la seva responsabilitat en el propi procés de construcció de la identitat de gènere i de la identitat sexual. Desenvolupa críticament el seu propi procés de construcció de la identitat de gènere, identitat sexual i opció afectivosexual.
- Valora la diversitat en identitats de gènere, identitats sexuals i opcions afectivosexuals com a elements enriquidors de la societat. Reflexiona de manera crítica la diversitat en les identitats de gènere, identitats sexuals i les opcions afectivosexuals existents.

- Desenvolupa diferents conductes i relacions interpersonals basades en el respecte, el diàleg i la igualtat entre identitats de gènere, identitats sexuals i opcions afectivosexuals. Actua de manera generalitzada amb conductes i relacions interpersonals basades en el respecte, el diàleg i la igualtat entre identitats de gènere, identitats sexuals i opcions afectivosexuals.
- Reconeix la pluralitat d'identitats de gènere, d'identitats sexuals i d'opcions afectivosexual com a fet enriquidor de les societats. Defensa de la pluralitat d'identitats de gènere, d'identitats sexuals i d'opcions afectivosexual com a fet enriquidor de les societats.
- Valora els trets constitutius de la pròpia identitat de gènere, identitat sexual i opció afectivosexual. Analitza de manera crítica dels trets constitutius de la pròpia identitat de gènere, identitat sexual i opció afectivosexual.
- Coneix les causes i les conseqüències de l'existència de diferències i desigualtats socials per motiu d'identitat de gènere, d'identitat sexual i opció afectivosexual. Reflexiona sobre les relacions, causes i conseqüències de les diferències i desigualtats socials per motiu d'identitat de gènere, d'identitat sexual i opció afectivosexual.

C. Estereotips, prejudicis i discriminacions

L'alumnat de primària:

- Identifica els diferents estereotips de gènere existents. Aprofundeix en els diferents estereotips de gènere existents. Pràctica diferents actituds cooperatives, solidàries i crítiques davant de situacions de discriminació. Aplica diferents actituds cooperatives, solidàries i crítiques davant de situacions de discriminació.
- Identifica els propis prejudicis envers les diferents identitats de gènere, identitats sexuals i opcions afectivosexuals. Comunica els propis prejudicis envers les diferents identitats de gènere, identitats sexuals i opcions afectivosexuals.
- Identifica diferents eines, mecanismes i recursos de prevenció i protecció en situacions de discriminació. Defineix diferents eines, mecanismes i recursos de prevenció i protecció en situacions de discriminació.
- Entèn els diferents estereotips, prejudicis i discriminacions existents per motiu de gènere, identitat sexual i opció afectivosexual. Comprèn els diferents estereotips, prejudicis i discriminacions existents per motiu de gènere, identitat sexual i opció afectivosexual.

L'alumnat de secundària:

Fundació

Solidaritat UB

êçp

escola de
cultura de pau

- Valora negativament els estereotips de gènere. Té una visió crítica i reflexiva envers els estereotips de gènere existents.
- Assumeix la importància de l'ús d'actituds cooperatives, solidàries i crítiques davant situacions de discriminació. Explicita actituds cooperatives, solidàries i crítiques davant de situacions de discriminació.
- És capaç de valorar negativament els comportaments i actituds discriminatòries en diferents situacions i àmbits de la vida. Rebutja els comportaments i actituds discriminatòries en diferents situacions i àmbits de la vida.
- Reconeix els propis prejudicis envers les diferents identitats de gènere, identitats sexuals i opcions afectivosexuals. Reflexiona de manera crítica i transformadora sobre els propis prejudicis envers les diferents identitats de gènere, identitats sexuals i opcions afectivosexuals.
- Coneix les eines, mecanismes i recursos de prevenció i protecció en situacions de discriminació i vulnerabilitat per motiu de gènere, sexe o opció afectivosexual. Proposa eines, mecanismes i recursos de prevenció i protecció en situacions de discriminació i vulnerabilitat per motiu de gènere, sexe o opció afectivosexual.
- Valora els diferents estereotips, prejudicis i discriminacions envers la identitat de gènere, la identitat sexual i l'opció afectivosexual de les persones. Reflexiona de manera crítica i transformadora sobre els diferents estereotips, prejudicis i discriminacions envers la identitat de gènere, la identitat sexual i l'opció afectivosexual de les persones.